

Iniziativa parlamentara Vetsch (Pragg-Jenaz) concernent l'introducziun d'in veto d'ordinaziun

L'iniziativa parlamentara sin midada da la lescha davart il cussegl grond (LCG) tuna sco suonda:

Sut il titel "6. Correspondenza tranter la regenza ed il cussegl grond" vegn introducì suenter l'art. 68 il suandant nov alinea:

6.4. Ordinaziuns da la regenza

Art. 68a Veto d'ordinaziun

- a) Ordinaziuns legislativas e midadas d'ordinaziuns da la regenza ston vegnir transmessas al cussegl grond avant lur entrada en vigur.
- b) Sche almain in terz dals commembers dal cussegl grond espriman entaifer 30 dis in veto cunter l'ordinaziun u cunter la midada da l'ordinaziun, al tracta il cussegl grond per regla en la sessiun ordinaria successiva a l'inoltraziun.
- c) In'ordinaziun u ina midada d'ina ordinaziun da la regenza po mo entrar en vigur, sch'il termin tenor l'alinea 2 è scadi senza ch'igl è vegnì esprimì in veto u sch'il cussegl grond ha refusà il veto.

Situaziun da partenza:

La legislaziun è tenor la constituziun chantunala chausa – cun resalva dals dretgs dal pievel – dal cussegl grond (art. 31 CC). Tut las disposiziuns impurtantas ston vegnir relaschadas dal cussegl grond en furma da lescha (art. 31 al. 1 CC). Tge ch'èn disposiziuns impurtantas precisascha exemplaricamain – dentant betg definitivamain – l'art. 31 al. 2 CC. En il rom da questa definiziun ha la regenza il dretg da legislaziun tenor l'art. 45 CC concernent disposiziuns main impurtantas che ston vegnir relaschadas en furma d'ordinaziun.

Motivaziun:

Per regla interpretescha la regenza fitg vastamain la definiziun da disposiziuns main impurtantas tenor l'art. 45 CC. Quai chaschuna savens, che causa l'ordinaziun, la voluntad dal legislatur na vegn betg reproducida en moda fidada, gea vegn per part schizunt relativada. Cun il veto d'ordinaziun vegn la repartiziun da las incumbensas en il sector da la legislaziun concepida en moda pli differenziada. Il parlament po intervegnir, en cas da basegn, dentant betg senza autoritad da concepziun, en l'activitad giuridica da l'executiva. Cun quai poi vegnir garantì che la legislaziun resta en la cumpetenzza centrala da la legislativa e che l'executiva na s'appropriescha naginas cumpetenzas legislativas. L'iniziativa qua avant maun na metta pia betg en dumonda la pussanza executiva da la regenza, mabain precisascha e rinforza il princip da la separaziun da las pussanzas. Uschia po vegnir franà il spustament pli e pli evident da la separaziun da las pussanzas davent dal center en direcziun da l'administraziun.

Il text qua avant maun da l'iniziativa parlamentara sa basa sin il text correspondent dal parlament federal; ina fatschenta pendent che ha la finamira da reproducir meglier il senn e l'intent da las leschas relaschadas dal parlament sin il nivel da las ordinaziuns dal cussegl federal. Il chantun Soloturn enconuscha il dretg d'exprimer in veto d'ordinaziun gia dapi l'onn 1988. Las experienschas mussan ch'il veto d'ordinaziun ha en emprima lingia in effect preventiv e vegn applitgà fitg darar.

Cuira, ils 5 da december 2017

Vetsch (Pragg-Jenaz), Niggli-Mathis (Grüsch), Casutt-Derungs, Albertin, Alig, Berther (Mustér), Blumenthal, Brandenburger, Buchli-Mannhart, Burkhardt, Caluori, Casanova-Maron (Domat), Casty, Clalüna, Claus, Clavadetscher, Dermont, Dosch, Dudli, Engler (Tavau Vitg), Epp, Felix (Scul), Florin-Caluori, Giacomelli, Grass, Hardegger, Heinz, Heiz, Hitz-Rusch, Holzinger-Loretz, Hug, Jeker, Jenny, Joos, Kappeler, Koch (Tumein), Koch (Igis), Komminoth-Elmer, Kunz (Fläsch), Kuoni, Lamprecht, Lorez-Meuli, Mathis, Michael (Castasegna), Müller, Nay, Noi-Togni, Papa, Paterlini, Pfäffli, Salis, Schutz, Steck-Rauch, Steiger, Stiffler (Tavau Plaz), Stiffler (Cuira), Thomann-Frank, Tomaschett (Breil), Toutsch, Troncana-Sauer, Vetsch (Claustra Vitg), von Ballmoos, Waidacher, Weber, Weidmann, Widmer-Spreiter, Wieland, Berther (Segnas), Engler (Surava), Grünenfelder Hunger, Pfister, Wellig